

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — O pravnih, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Srce in razum.

Da v politiki samo razum velja, trdijo in veruje se jim. Diplomacija se šopiri, da jedino z delovanjem po načelih, ki logično sledijo iz politično važnih dogodjajev, katere po mogočnosti ustvarja v državnem interesu, more in mora čuvati te državne interese, da pa ti le s čutili, s simpatijami ali antipatijami nemajo nič opraviti, da so popolnem neodvisni od njih, da celo včasih protivni, da zaradi tega v politiki srce nema niti posvetovalne, tem menaj odločilne besede. Diplomacija, pravijo, je brezsrčna, saj tudi država, juristična oseba, nema srca niti srčnih interes in razmer.

Ko bi vse to tako bilo, lahko bi bilo boljše na tej čudnej zemlji. A zdi se, da je ravno narobe. Razum ima malokedaj v politiki sam besedo, celo ako se neopravičeno trdi, da so vsi diplomati zdravega človeškega razuma. Naj jasnejši dokaz temu — da preteklosti ne citiramo — so sedanje politične razmere oziroma orientalnega vprašanja. Kde je razum angleške diplomacije, ki trosi za Turčina indijskim narodom izsesana bogatstva, da ž njimi krvavo vojuje zoper jugoslovanske vojnike za svobodo, s katero se Anglija sama tako rada ponaša? Angleški interesi to zahtevajo, Carigrad zaradi angleške kupčije ne sme postati last slovanska, ali ruska, — leni Turčin mora tam biti, da se angleški fabrikati dobro prodajo, sicer bi utegnil marljiv Slovan na njegovem mestu sam kaj prida storiti in bi ne potreboval toliko angleškega blaga. Zaradi te nemoralne in ob enem slabe logike mora celi balkanski poluotok prenašati Turško krutost. To bi bila brezsrčna politika razuma, ako bi bila resnična. Da nij, se je pokazalo po zmagi severoamerikan-

skih zjedinenih držav zoper Anglijo, ki je vojevala proti njim veliko vojno za iste interese po istem razumu. Angleška kupčija v Ameriki se je povzdignila po oslobojenji onih držav, mesto da bi bila propala, kakor so se bali. Saj slobodni kulturni razvitek jedne države in blagostanje, ki mu slediti mora, pospešuje isto tako svobodo, kulturo in blagostanje družih držav, kakor v jedni in istej državi blagostanje delavskega stanu pospešuje in pogojuje bogatstvo podvzetnikov, in narobe. Ako jedna država ali narod iz sebičnih nakan druge v razvitku nalašč zatira, pač se more izsesati in začasno zatiralcu v njegovem pohlepu po denarji zadostiti, a napredek, ali celo stalen položaj nij mogoč, marveč slediti mu mora nazadek, ko je vse izsesano in konečni propad, kakor morajo propasti podvzetniki, ako delavec ne bode imel s čim odkupiti jim njihovih proizvodov. To vse diplomacija sama najboljše ve.

Razum tedaj nij, ker nij razumljenje angleških interesov, kar vodi orientalno politiko angleške diplomacije. Narobe — srce je in v njem bivajoča sumnost na Rusijo, slabeja stran srca, — da bi Rusija ne postala mogočnejša v Aziji, nego Anglija, bojazen, da bi poslednja ne izgubila vajenega upliva v gnjilej državi, kakor je Turčija; za uže obledeli nimbus v Evropi in Aziji je angleške diplomacije, za njeno stanje, kot evropska velevlast.

Naj slabejšo stran srca tedaj vodi angleško diplomacijo v njenem turškem početju in s tako črnim srcem ušel jej je tudi razum.

Kaj vpliva na magjarsko in nemško politiko v orientalnem vprašanju? Razum? Kaj še! Saj velja o njenih interesih to, kar o angleških, le v manjši meri. Zopet je srce in sicer njegova slabša stran: — podli strah

pred Slovanstvom, če bi utegnili biti jedenkrat tudi zmagovalno. Nemara je huda vest, ki prouzroča to malo častno čutilo, in krik o interesih, katere je treba čuvati, katerih pa nihče ne vidi razen Magjara in Nemca, čuvati s ponižanjem Slovanstva, ne moti nikogar v tem prepričanji.

K sreči politikujejo tudi narodi in ti so srca držav, s srcem pa v zvezi z razumom, saj blažja stran srca: človekoljubje, nij nikdar sovražna razumu. Angeški narod je blag, njemu se studi tako čuvanje državnih interesov, kakoršnega tira njegova diplomacija. Tudi naroda francoski in italijanski pokazala sta svoje simpatije jugoslovanskim svobode-vojnikom. Nevojujoče Slovanstvo gori za krvaveče brate in njihovo prihodnost, kajti v tem boji vojuje celo srce in cel razum Slovanstva; vse politikuje s srcem, tudi Magjar in Nemec, ki sovražita in katerima besno sovraštvu kali razum v politiki.

Škoda, da si narodi nijso še pridobili toliko vpliva na njihove vlade, da bi te prisilile politikovati tako, kakor bi jim narekovali, posebno v slučajih, v katerih je zastavljen mir cele Evrope, kajti, skoro nij dvomiti, da ako bi Srbija bila nesrečna v svojem osvobojevalnem boji sama, skočijo na pozorišče te velikanske tragedije drugi bojevniki s svitlim mečem in trdnim sklepom, rešiti orientalno vprašanje zoper vsacega sovražnika tako, kakor to zahteva uže prelita, dragocena kri na jugoslovanskem bojišču in vera v prihodnost svobode Slovanstva.

Jugoslovansko bojišče.

Nič slabega nij poročati z bojišča, da celo dobro je, ka se Srbi vrlo drže in junaško ter vspešno branijo proti Turkom, katerih je č-

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenev; poslovenil dr. Maks Samec.)

XXXIV.

(Dalje.)

Marija Nikolajevna je govorila ves čas po ruski, čudno čistim moskovskim jezikom — narodnega, ne dvorjanskega izgovarjanja.

— „Vi ste se gotovo izobraževali doma v starozavetnej, bogaboječej rodbini?“ vpraša ona. „V katerej guberniji?“

— „V Tulskej.“

— „Nu, tako sva skupaj izrejena. Moj oče . . . Vam je znano, kdo so bili moj oče?“

— „Da, znano.“

— „Moj oče so se rodili v Tulji . . . Tuljak so bili. Nu dobro . . . Zdaj pojdimok stvari.“

— „To je . . . Katero stvar mislite s tem? Kaj ste hoteli s tem reči?“

Marija Nikolajevna pomizgeta. — „Zakaj ste se pripeljali sem?“ (Ko je pomizgetala z očmi, podalo je njihovo izražanje jako ljubeznivo in malo nasmehljivo; ko jih je pa odprla v vsej veličini — vstopilo je v njih svitli, skoraj hladni blesk nekaj nedobrega . . . nekaj protečega. Posebno krasoto so davale njenim očem — obrvi, goste, malo navzdignene prav sobolske). „Vi hočete, da bi jaz kupila od vas posestvo? Ni li tako?“

— „Da.“

— „In vam je treba mnogo?“

— „Za prvi slučaj bi bil zadovoljen s kakimi tisuč franki. Vašemu soprogu je moje imenje znano. Morete se posvetovati ž njim — jaz bi napravil ceno ne predrago.“

Marija Nikolajevna pomaje z glavo na desno in na levo. V prvo, začne ona, prenehovaje in poudarjaje s konci prstov po obšivu njego-

vega sjurtuka, — „nemam jaz navade posvetovati se z možem, razen kar se tiče toalete; v tem je on meni za momka; v drugo pa, zakaj pravite, da hočete napraviti ceno nizko? Jaz nočem uporabiti to, da ste vi zdaj jako zaljubljeni in pripravljeni za vsako žrtev . . . Jaz ne prejmem od vas nikake žrtve. Kako? mesto da bi vas osrečevala . . . nu, kako bi bilo boljše povedano? blaga čuvstva, kaj? bi vas kakor lipko odiralala? To nij moja navada. Kadar je treba ne prizanašam ljudem — samo da ne na tak način.“

Sanin nij mogel vedeti, ali se ona posmehuje nad njim ali govori resnobno? ampak je mislil sam pri sebi: „a s taboj ne gre muditi časa!“

Na to vstopi sluga z ruskim samovarom, čajno pripravo, slivkami, suhorjem itd. na velikem podnosu, razpostavi vso to blagodat na mizo mej Saninom in gospo Polozovo — in otide.

dalje več! Srbi imajo še vedno Aleksinac v svojih rokah. Horvatović drži to trdnjavo z najboljšimi vojaki in vse vesti, katere so bile brati v nemških novinah uže več dnij, da je Aléksinac vzet, izkazale se kot lažnjive. Pač je res, da so Turki veliko prizadevali si, Srbe prognati, a Srbi so jih junaško odbili.

Velika je bila bitva 1. septembra pred Aleksincem, v katerej so Srbi, da si so bili v manjšini, cel dan vzdržali do večera. Dopisnik angleških „Times“, ki je to bitvo gledal, telegrafiral je svojemu listu, da je bila to največja bitva, pa da so bili Srbi premagani in da mora Aleksinac precej pasti. Da je strahopetni angleški mož slabo videl, dokazuje to, da še denes, čez polnih osem dnij, Aleksinac čvrsto stoji. Pa tudi dopisnik angleške londonške „N. Fr. Pr.“, turkoljuba „Standarda“, piše, da nij res, kar „T.“ poročajo, da Srbi so se pač v trdnjavo umaknili, ali popolnem v redu, ne v begu.

Černjajev je v Deligrad pomaknil se in tam srbsko vojsko uri, da se bode branil, ko bodo Turki skušali mimo Aleksinca ob Moravi na potu v Belgrad prodirati. Sreča je opoteča in na tem potu utegne še tudi Turke zla sreča srečati, — Bog daj in srbsko junaštvo!

Prav neumno je, kako se turški poveljnik izgovarja, zakaj še nij vzel Aleksinca, in zakaj nij še naprej prodril. On pravi, da zato ne, ker hoče Srbom časa pustiti, da svoje blago spravijo in odpeljejo naprej, da ga ne bi turški vojaki požgali. Tako človekoljubna nij nobena vojska, najmenj pa tista turška, ki vse požiga in pomori, ki je iz samih roparjev in gujusnih neusmiljencev sestavljena. Lisici grozdje previsoko visi, doseči ga ne more, da bi ga zobala, zato pa pravi, da je kisló.

Tudi Črnogorci so uže te dni pokazali zopet junaško svojo slovansko desnico. V Piperih so Turki pod Derviš-pašem napali Črnogorce. Samo dva bataljona je bilo tukaj črnogorskih sokolov, a ti so junaško vzdržali boj proti silnejšim Turkom tako dolgo, dokler jim nijso še trije bataljoni Črnogorcev na pomoč prišli, potem pa so Turke pretepli in do Podgorice gonili. Mnogo bežečih Turkov je v reki Morači utonilo.

Tudi Muktar-paša je s hribov pred Grahovim uže nekoliko nazaj umaknil se. Vsak čas pričakujemo tu večjega boja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. septembra.

Cesar je izdal lastnoročno pismo do nadvojvode Albrehta, v katerem izraža svojo popolno zadovoljnost nad vojaškimi manevri v Feldsbergu mej Donavo in Tajo. Hvali tudi divizionarje Pejačevića, Ramberga, Maroičiča in Filipoviča in druge vodje in vojaše, da so dobro vojaško izšolani.

Vnanje države.

Srbski minister je na vse vlade poslal novo pisanje, v katerem dokazuje surovost in nečlovečnost turškega vojskovanja. On konstatira, da Turki vedno vasi požigajo okolo Zajčara, kder je vendar primerno še mirno. Okolo Aleksinca so 48 vasij požgali v 15 dneh. Turki streljajo na rudeči križ genfski, zdravnike in strežaje ranjencev. Tajniku aleksinskega zdravstvenega odbora so roki odsekali, potem ga zaklali. To je uničevanje, a ne vojskovanje, kakor ga imajo civilizirani narodi.

Turčija se celo uže na vojsko z Rusijo pripravlja. 17.000 mož, nabranih okolo Carigrada, je dobilo ukaz iti na rusko mejo do Kavkaza, posebno v pomnoženje posadek v trdnjavah.

Turška vlada je odbila ponudbo velevlastij, naj se stori premirje. Tem prej pride njena osoda!

Angleški prejšnji ministerski predsednik Gladstone je izdal ravnokar knjigo, v katerej svoje prepričanje izreka, da prej ne bode konec turškim grozodejstvom, predno se ne odtrga Bosna, Hercegovina in Bulgarija od turškega vladanja. — To je velike pomembe, da celo uže angleški Gladstone naše stališče zastopa.

Papeš bode baje zopet izdal encikliko, v katerej toži o rastočem boji zoper cerkev, ter dotične vlade odgovorne dela za krivični progón in socijalno škodo.

Iz Berlina se javlja: Ruski car je nemškemu feldmaršalu Manteufflu dal 4. dragonski regiment katerinoslavski, — visoko odlikovanje za poslanika nemškega cesarja.

Dopisi.

Iz Borovnice 5. sept. [Izv. dop.]

Zares, majka Slava, zapuščena si bila, s tujim prevlečeno je bilo tvoje blago; temna noč je pokrivala narodno zavest, le tu pa tam je kak blag mož narod plašno budil in v tihej noči slovansko blago iz silnega plevela trebil. A mati, strni si solze in ozri se okolo! Tvoji sinovi so se vzdramili, nastopili so dobo borbe za narod in svobodo! Boj za narodno kulturo jim je postal prva stvar, in vojaki omike se

vzgojujejo v šoli, kajti narod z dobro organiziranim šolstvom po pravilih didaktičnih in pedagoških načelih si pripravi naraščaj onih elementov, ki častno svoj narod zastopajo. Ako nij dobrih narodnih šol, kder se bode izobrazoval narod, odkod bode dobil narodnih, somiselnih zastopnikov? To je velika potreba, katera se dá stoprav takrat dobro presoditi, ko na čelu naroda stojé čili in energični možjé, koji delujejo v čast in blagost svoje rodne krvi.

In v tem obziru je storila tudi Borovnica velik korak v napredku. Sezidala si je novo svetišče muz, napravila si je novo zibel izobrazenosti. Dolgo časa je prosila za to prepotrebno napravo, in zdaj stoji ponosno novo šolsko poslopje, koje se je blagoslavljalo v nedeljo 3. t. m. Krasen dan je bil to za vso našo okolico, in v spominu ga bodemo hranili do hladnega groba. Visoki pomen tega dneva je še poviševala krasna zabava. Temu naj sledi malenkostna slika vsega praznikovanja.

Kakor v povzdigo slovesnosti je bilo kljubu prejšnjemu slabemu vremenu ta dan vreme jako ugodno. Bliščeči helijos se je mogočno šetal po nebesnem oboku, in zdaj pa zdaj je pripihljal hladen vetrič. Po polu dne pred 4. uro, ko je drdral vlak čez mogočni vijadukt, pozdravljal je prihajajoče pok možnarjev. Iz bele Ljubljane prišlo je nepričakovano veliko prijateljev našega početja, in mej temi tudi visoka osobnost okrajnega glavarja in nekateri narodni šolski strokovnjaki, koji so nas blagovolili počastiti sè svojo navzočnostjo. Ob 4. uri pričelo se je blagoslavljanje po g. župniku. Po tem je nastopil na v ta namen pripravljeni oder g. učitelj in izvrstno v lepej besedi in umevno razlagal mnogobrojno navzočnemu ljudstvu korist šol in se spominjal mej govorom prvih osnovateljev tega zidanja, in nazdravil blagim dobrotnikom in podpirateljem tega podvzetja, sosebno presvitlemu cesarju, kar je tudi navzoči ljud z navdušenim „živio“ potrjeval. Po govoru zapeli so ljubljanski pevci pred lepo okinčanim šolskim poslopjem krasno pesen, kojej je občinstvo pazljivo slušalo. Po tej slovesnosti so si šli gostje malo ogledat „cokelburg“ in zapaziti so morali, da so na slovanskih tleh. Napredek in sicer velik napredek se je pokazal v mnogem obziru.

Ko smo si malo ogledali borovniške posebnosti in tudi nekoje nerednosti, šli smo proti sl. gostilni g. Vrbiča, v čegar prostorih

Ona mu nalije čaško čaja. — „Se vam bo morde gabilo?“ vpraša ona denivši mu sladkor s prstimi v čaško. . . kleščice so ležale zraven.

— „Pomilujte! . . . Od tako krasne roke . . .“

On še nij končal fraze in uže je skoro zahrknil s požirkom čaja, ona pa ga je pazljivo in jasno gledala.

— „Jaz sem zato omenil nizko ceno mojega imenja, nadaljuje Sanin, ker nijsem mogel misliti, da bi vi zdaj, ko ste zunaj granice, imeli dovolj svobodnega denarja in konečno čutim sam, da je prodaja ali pokupka posestva pri podobnih pogojih — nekaj nenormalnega in to sem bil moral vzeti v pošteve.“

Sanin se je v svojem govoru zblodil in zmedil, Marija Nikolajevna pa se je nagnila nazaj v kreslu, skrižala roke in gledala vanj z istim pazljivim in jasnim pogledom. Na konci obmolkne Sanin.

— „Govorite, govorite,“ reče ona, „kakor da bi mu hotela priti na pomoč; jaz vas poslušam — prijetno mi je poslušati vas; govorite.“

Sanin začne popisovati svoje imenje, koliko obsega desjatin, kde leži, kakovšne so njegove gospodarske ugodnosti, in kakovšne dohodke je mogoče vleči iz njega in omeni tudi prekrasno lego graščine; Marija Nikolajevna pa je vedno gledala in gledala vanj — svitlo in prisrčno, in njena ustna so skoro dvigala se brez posmehovanja: ona jih je grizla. Saninu postane naposled zadosti in on obmolkne v drugo.

— „Dimitrij Pavlovič“ začne Marija Nikolajevna — in se zamisli. . . „Dimitrij Pavlovič,“ ponovi zopet. . . „Veste kaj: jaz vem, da bi bil nakup vašega imenja jako ugoden za mene in da se bova zjediniła; ali vi mi morate dati dva dni . . . da, dva dneva pomislika. Ali boste mogli ostati dva dni od ne-

veste? Dalje vas ne bom zadrževala proti vašej volji — v to vam dam svojo besedo. Ako vam je pa uže zdaj treba kacih pet ali šest tisuč frankov, vam jih posodim z velikim veseljem — potem jih obračuniva.

Sanin vstane. — Zahvaliti se vam moram, Marija Nikolajevna, za vašo radodarno in ljubeznjivo pripravnost uslužiti človeku skoro popolnem neznanemu. . . Ako vam je ljubo, hočem jaz rajše počakati kaka dva dni na vaš sklep zastran mojega imenja — in ostanem tukaj dva dni.“

— „Da, to mi bo jako ljubo, Ali vam pa ne bode to jako težko? Jako težko? Recite.“

— „Jaz ljubim svojo nevesto, Marija Nikolajevna, in ločitev od nje mi nij lehka.“

— „Ah, vi zlati človek!“ spregovori z vzdihom Marija Nikolajevna. „Obljubim vam, da vas ne bom veliko mučila. Ali uže hočete oditi?“

— „Pozno je uže,“ odvrne Sanin.

naj bi se vršila zabava. In res — bilo je uže vse v lepem redu! Gostje so čedalje bolj prihajali, tako, da so bili kmalu vsi prostori polni veselih src! Petje je bilo polnoglasno; zbor odličnih ljubljanskih pevcev je izraževal in poviševal živo in dejansko radost in židano voljo vseh navzočih. Vse točke so bile sè živahno pohvalo sprejete — torej zakličemo slavnemu zboru: srčna hvala! — na svidenje! — Mej posamezna pevanja pak so se vrstili razni govori, ki so jako povzdigovali ta večer. Sosebno prijetni in originalni govori so bili óni gosp. prof. Borštника, ki sedaj biva v svojem rojstvenem kraju in je bil duša zabave. Slava mu! Govoril je tudi v svojem in gosp. okr. glavarja imenu blag. gosp. Pleško, okr. sodnik, ki nas je blagovolil sè svojim pohodom počastiti. Napil je našej občini koncem domorodni g. Stegnar, in njegov govor je bil sprejet z gromovitim: živeli! Istinito: na mnogaja leta! Omeniti moram tudi telegrafičnega čestitanja, koje nam je došlo od vrle domoljubke gospé Antonije Kobler iz Litije. Srčni odzdrav! Ko smo se pri skupnem obedu okrepčali, pričela se je tombola, pri kateri se je slišal marsikateri šegav izraz in marsikatera prošnja do „Fortune“. Temu sledil je jako animiran ples; se vé, da se je moral pevski zbor umakniti, in je njega namestovala navadna muzika, a kaj se hoče: naš krasni spol je komaj na to čakal. Po polu noči, ko je razgrela vince srcé, je začelo tako veselo biti, da so še celo stari gospodje začeli plesati, kar me spominja na neko basen, ko so na pustni večer v kuhinji začeli „lonci in kotli sè skledami plesati,“ tako, da se je še celó stara „škrbasta skleda“ zasukala. Mej živahnim plesom pa so odmevale v spodnjih prostorih mične slova nske pesnice! Sploh smo užili prav veselo noč, katera nam ne pride nikdar iz spomina. Hvala za to domačemu odboru, ki je vse to tako lepo aranžiral; srčna hvala visokim gostom iz bližine in iz daljine; lepa hvala blag. družini Verbičevaj, koja nam je tako krasno postregla z vsem in prouzročila vsem zadovoljno srce in veselo lice! Vsem: srčen na zdar!

Ko je bledila krasna jutrna zvezdica, in je uže polumesec sameval, zapuščen od svojih ljubk, segli smo si v roko, ter se poslovili. Zadnji marš so nam delali petelini sè svojim „kikeriki“ na potu proti domu, a vendar bi marsikateremu bilo treba, da bi imel jednako Dijogenu laterno po dnevi. Nič ne dé — židane volje smo bili!

— „Potreba vam je, da si oddahnete od pota in od igre duraka z mojim možem. Povejte — ali ste z mojim možem, Hipolitom Sidoričem velik prijatelj?“

— „Izobraževala sva se skupaj v jednom penzjonatu.“

— „In je bil on uže tedaj tak?“

— „Kak „tak?“ vpraša Sanin.“

Marija Nikolajevna se zasméja do rudečice njenega lica, nese rutico k ustnam, vstane z naslonjače in ljuljaje kakor trudna, stopi k Saninu in mu poda roko.

On se prikloni — in gre proti dverim.

— „Izvolite jutri zjutraj prijaviti se — slišite?“ zakličé ona za njim. Sanin se obrne grede iz sobe, in vidi, da se je zopet spustila v kreslo in z obema rokama prijela za glavo. Široki rokavi njene bluze so se valjali daleč dolejš do pleč in vsakdo bi bil moral pripoznati, da je sladčico njenih rok, da je bila cela njena podoba čarobno-krasna. (Dalje prih.)

Ti pak šola, razprostri nam in narodu našemu v korist in čast veselega obličja svoj prapor, na kojem naj bi vedno čitali radosti polni napis v zlatih črkah: napredek! V to svrhu bog in sreča junaška!

D. M., Podtrebevniški.

Iz Polhovega gradca 6. sept.

[Izv. dop.] Vsak dan čitamo koliko škode da je prouzročilo zadnje dolgotranje deževanje po vseh krajih. Tudi naš kraj nij brez škode ostal; kajti vsled hude plohe so hudourniki nenavadno narasli, tako da je Gradašica izstopila iz svoje struge ter poplavila vso ravn. Ljudje pripovedujejo, da take vode več ko 20 let nijso videli. Na nekaterih krajih nanesel je deroč potok kamenja in peska na njive ter uničil vse pridelke, na drugih zopet je odnesel vso prst sè sad-ži vred, da je sedaj res žalostno pogledati po polju. Sicer je pobrala voda tudi jako mnogo drv, katera so priplavili raz više ležeče kraje ter je zložili poleg vode; — nijso se nadejali, da boe voda tako zelo narasla. Samo jednemu posestniku jih je vzela okoli 40 kv. metrov. Vrh tega je poškodovala več mostov, jednega celo podrla.

Da naše ljudstvo še jako potrebuje poduka, kaže nam to, da še veruje na vraže. Pretečeni teden pičil je gad 10 letnega dečka. A ne, da bi poslali po zdravila, poklicali so starega moža, o katerem pripovedujejo, da najbolje „zagovarja“ v celej okolici. Kljub vsemu „zagovarjanju“ otekala je noga fantiču vedno bolj in po njem bi bilo, da nijso sprevideli, da tukaj pomaga le zdravilna pomoč. Čestita duhovščina in gsp. učitelji imajo jako lepo nalogo, da podučujejo ljudstvo in je odvrtaajo od jednaki nespametnosti.

Še nekaj! Na vrtu necega tukajšnjega usnarja je jablana v polnem cvetju, sedaj, ko vse drugo sadje zori, katerega je v našem sicer na sadju bogatem kraju letos prav malo. — r.

Domače stvari.

Iz Slovenje-Gradca 9. sept.

(Telegram „Slovenskemu Narodu.“) Pri volitvi za okrajni zastop Slovenje-gradski v oddelku velikih posestnikov so narodni Slovenci sijajno zmagali z dvema tretjinama glasov. (To je v tem pogledu velevažno, ker imajo sigurno zdaj Slovenci v okrajnem zastopu Slovenje-gradskem večino, kajti ne dvomimo, da bodo tudi mali kmetje narodno volili, česo veliki kmetski posestniki. Tako dobivamo na meji Slovenstva proti Nemštvu vedno več tal. Delo in pogum! Ur.)

— (Imenovanje.) G. J. Mahkot je imenovan za okrajnega glavarja v Črnomlji. — G. M. Cilenšek, suplent v Ljubljani, je imenovan za profesorja na realnej gimnaziji v Ljubnem.

— (Občni zbor političnega društva „Sloga“) v Gorici bode v četrtek 14. ob 1. uri po polu dne v goriškej čitalnici. Dnevni red: 1. Govor predsednika o pomenu in namenu društva „Sloga“. 2. Govor o predmetu, kak mora biti slovenski poslanik za prihodnji deželni zbor in dotični predlogi. — 3. Resolucija, naj vlada bolj pazi na potepulhe in cigane, ki delajo škodo po deželi in naj se po mogočnosti odpravi ciganstvo. 4. Nasvet in prošnja na ministerstvo kmetijstva in dež. zbor zaradi povzdige kmetijstva po vpeljavi kmetijskega poduka na ljudskih šolah. 5. Posamezni predlogi. — Ker je ta občni zbor

največe važnosti tudi zaradi bližnjih volitev v deželni zbor, priporoča odbor vsem družabnikom, da se ga prav gotovo udeleže. Nadalje priporoča odbor vsem rodoljubom po deželi, da začnejo bolj marljivo delati za naše društvo, ki ima izraževati mnenje vseh goriških Slovencev in da društvu uže do prih. občnega zbora pridobé prav mnogo družabnikov.

— (Anton Kumar.) duhoven, vodja zavoda zapuščenih otrok in pravi dobrotnik ubogih ljudij, umrl je 1. t. m. Ta gospod je s svojo tiho delavnostjo toliko koristil, da ga pač smemo imenovati človekoljuba prve vrste; on je bil ustanovnik in ravnatelj važnega zavoda mnogo let, in ubogi zapuščeni otroci imeli so v njem pravega očeta. Koliko zapuščenih otrok je on odtegnil revščini in slabemu življenju, ter iz njih napravil koristne ude človeškega društva in v-e to storil je iz čiste ljubezni do človeštva. Zguba je torej skoro nedomestljiva, ker malo je na svetu takih lepih značajev; to pa tudi občutijo Goričani, ki so napravili ranjcemu veličasten sprevod, ki je izraževal občno žalost; videli smo mnogo njegovih odgojencev, bridko jokajočih in tudi marsikateri starejši mož plakal je na gomili prerano umrlega blagega moža. — Bodi mu večna hvaležnost in zemljica lahka.

V zalogi **Kleinmayr & Bamberg** v Ljubljani, je ravnokar izšla in se dobiva na drobno in debelo:

„Slovenska Pratika“

za navadno leto 1877.

V „Slovenski Pratici“ za prihodnje leto so raven ko edrja natančno tiskani tudi vsi semnji na Kranjsk-m. Štajerskem, Koroškem in Primorskem; „Slovenska Pratika“ ima tudi obrestno tablico in zdaj prav potrebne lestvice za pristojbino štempeljev, vrh tega še poduk o novaj meri in vagi.

Cenaje kljubu iste obsege kakor Blaznikove „Velike Pratique“ na drobno le 13 kr. in kdor vzame na debele, dobi še odbitek. (279-1)

sem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalessière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih f otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezní želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezo naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žlo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, čumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, božnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicíne na vseučilišči v Mariboru, travilnega svétnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castleuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutnicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalessière pričel sem jo rabiti in zagotovit Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalessière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceró in okusno hrano, kot najboljši pripomeček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezní na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prevajenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine

zljajali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesciere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesciere zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Devolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.
št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.
št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-

nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Revalesciere je 4 krat točnejša, nego meso, te se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več boni, ko pri zdravilih.

V plehaših pasteh po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. Revalesciere-Biscuiten v pudricah in Revalesciere-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gid. 50 kr., 24 tas 2 g. 50 kr., 48 tas 4 gid. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 g.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-sehngasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjarskih trgovih; tudi razpošilja družba hiša na vse kraje po poštah sakanih ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Ehrh, J. Svoboda, ekar pri "zlatem oriu", v Reki pri lekarju J. Prolamu, v Celovecu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (32)

Dunajska borza 9. septembra

(Lizivno telegrafno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih listih	70	111	80
1860 drž. posojilo	70	111	80
Akcije narodne banke	146	121	80
Kreditne akcije	9	70	80
Napol. C. s. cekini	5	80	90
Srebro	101		

Dunajska borza 9. septembra

Oznaniło.

Glavno zastopništvo za Štajersko, Koroško in Kranjsko občnega vzajemnega zavarovalnega zavoda „Janus“ za glavnicne in dohodke na Dunaji s tem naznanja javnosti, da je za svojega zastopnika na Kranjskem izvolilo gospoda

Aleksander Gruber-ja

v Ljubljani, na starem trgu št. 15 (c. kr. glavna zaloga tobaka.)
V Gradci, 25. avgusta 1876.

Z ozirom na gori stoječe oznanilo priporoča se podpisane p. t. občinstvu, da ga obilno počaste z naročili zavarovanja na življenje, ter je tudi zmirom pripravljen v raznih oddelkih postreči vsem s primernimi razjasnili.

Z odličnim spoštovanjem

V Ljubljani 26. avgusta 1876. **Aleksander Gruber,**
zastopnik „Janusa“ za Kranjsko.

S c. kr. av. privilegijem in kralj. pruskim ministerskim potrdilom.

Dr. Borchardt-ovo aromatično (dišeče) milo (žajla) z zelišč, za olepšanje in popravo kože in skušeno zoper vsakake nesnaga na koži; v zapечатih izvernih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ovo dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najanesljivejši pripomoček za ohranjenje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje s kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapечатih in v steklu štempljanih steklenicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepa in budi živeli; v izvernih steklenicah po 1 gid. 25 kr. in 70 kr.

Prof. dr. Linde-va rastlinska pomada v štanjskah, povisa svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvernih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajoči in ohranjujoči moči za voljnost in mehkost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Béringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črna, rujavo in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gid.

Dr. Hartung-ova zeljsišna pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapечатih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jevo olje iz zemljišnih korenin za okrepanje in ohranjenje las in brade; steklenica 1 gid.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljsiš, znan in skušen demac pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvernih škatlicah po 70 in 35 kr.

Bratov Ledarjevo balsamično milo iz olja zemeljskih orehov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pravi ti po pripoznani solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih uže priljubljeni pripomočki se dobivajo:

v Ljubljani pri **Franc Terčku** in lekarju **Biršiču** in **bratih Krisper** v Zagrebu pri lekarjih; J. J. Cejbe in Zg. Mittbach in Flor. Kiralovicu; v Celju pri Kr. Krisperju; v Reki pri drogljeru **Nikolu Pavačiču**; v Gorici pri lekarju **A. Franzoniju**; v Celovecu pri lekarjih; Ant. Beinitzu, Krainerju in Kellerju; v Kranju pri **Rajmudu Krisperju**; v Mariboru pri **Mariji Zankl**; v Trstu pri lekarjih: **J. Serravallo**, **K. Zanettiju**, **P. Prendini**, **Fr. Vedovattu** in **Pavlu Rocca**; v Beljaku pri **Matevžu Fürstu**; v **Varaždinu** pri lekarji: **A. Hochsingerju** in **A. Halterju**; v Zadru pri **parfum. N. Androviču**; v **Karlovcu** pri **N. Slavnicu**.

Pred pačenjem in ponarejanjem svarimo ostro

Raymond & Co.,

c. k. priv. last. tovarn hygealističnih cosm. stvari v Berlinu. (97-6)

Beste Nahmachung der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisanemu!

Elias Howe-jevih šivalnih strojev

imam v zalogi izključljivo le jaz

Originalne Singer & Grover & Backer šivalne stroje

po fabriškej ceni na debelo in drobno.

Razun tega imam vedno v zalogi tudi najboljše inozemske stroje po jako znižani ceni in sicer: **Wheeler & Wilson**, **Grover & Backer** št. 19, **The Little Wander** (zadnje na željo amerikske), **Taylor**, **Germania**, **Saxonia**, **Wileox & Gibbs**, **Express**, **Lincoln**, **Cylinder Elastic**, stroji za valati itd.

Ponarejeni ali uže rabljeni, in iztečeni stroji dobé se po okoliščinah se ve da 25 do 30 % cenejši, so p. tudi za 50 % slabejši in manj vredni kot zgornji!

Tedaj previdnost pri izbiri! Kdor tedaj solidni in dobri stroj želi, obrne naj se zaupljivo na me, jaz sem se vedno trudil z zanesljivim postopanjem ohraniti moje dobro ime.

Garancija zanesljiva. — Tudi na vplačevanje v obrokih.

Ljubljana, glavni trg št. 168.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

Svilo, cvrta, živanke, aparate, pripravo za prsne gube itd. imam vedno v veliki izbiri v zalogi. Po deželi sprej ma moj potovalec, g. **Anton Grebence** uljudno vsa naročila, ter ob jednem podaje potrebni poduk.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudb jedn ko imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor mojo mnogovrstno zalogo obiše, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Ohranitev zdravja

obstoji vejiidel v čiščenji in snaznosti sokov in krvi, ter v pospešitvi dobrega prebavjenja. To doseči je najboljši in zdamejši pripomoček:

Dr. Rosa oživljavno mazilo.

Dr. Rosa oživljavno mazilo zadostuje vsem težjavam najpogostejših, Ono očisti celo delavnost prebavjenja, usvarja zdravno in čisto krv, in život pridobi zopet svojo prejšnjo moč in zdravje. — Ono je za vse bolezni prebavjenja, posebno za zarivanje teku, kisto se vrganja, napuhovanje, bruhanje, zelodani kar, zniževanje krvnenice (talto žilo), prenatlačena želodca z jelti itd., gotovi in ozdravljivi pripomoček, kateri si je pridobil zaradi izvrstnega učinka v kratkem času splošno razširjenje.

Velika steklenica 1 gold., mala steklenica 50 kr.

Na stolne priznanjavalnih spisov je razpoženi. Razpošilja se na frankovane dopise proti poštnem povzetku na vse kraje.

Gospodu **R. Fragnerju** v Pragi! Jaz priznavam poln hvaležnosti in kot za sveto dolžnost, poročati, da mi je to od Vas poslano **dr. Rosovo oživljavno mazilo** za mojo setem let trajajočo, hudu čistično bolezen in slabo prebavjenje izvrstno ozdravljivalo, ter da sem skoro popolnoma zdrav.

Celo leto uže nisem mogel opravičiti svoje službo, 6 mesecov ležal sem v bolnici na Dunaji, a vsi pripomočki bili so zastojni, jedino je ta črna vse najizvrstnejši pripomoček ozdravel me je strah in neoprepljivih boleznih. Tedaj najstarejša zahvala in prosim, da mi priposljete še dve steklenici **dr. Rosovega oživljavnega mazila**.

Kojdan Strohanger, l. r. St. Egid v Neuwaldnu (v s. Av.) 30. jan. 1874.

Glavna zaloga:

V lekarni **B. Fragnerja**, Kleinseite, na voglu Spornergasse št. 205 v Pragi.

V Ljubljani: pri lekarjih **Gabriel Piccolli**, **Erazmus Biršič** in **Josipu Svobodi**; v Kotevji: pri **Andreju Brannu**; v Celovcu: pri **dr. Hauserju**, ekarju.

Vse lekarnne v Avstriji, kakor tudi vsi delni inozemski stacione imajo zaloge tega oživljavnega mazila.

Tamo se tudi dobiva:

Prasko univerzalno hisno mazilo,

gotovi in poskušeni pripomoček za ozdravotje vseh prisadev, ran in oteklin po 25 kr. in 35 kr.

Mazilo za oglušenje.

Poskušeno in zaradi mnogih zdravniških poskušanj znano kot najgovornejši pripomoček za ozdravotje močno ogušenih, ter za pridobitev popolnoma izgubljenega sluha. I steklenica 1 gold. av. velj. (83-9)